

Poeta valenciana. Fou neboda de Vicent Greus, magistrat i poeta. El 1910, Josefina Greus guanyà un premi de Lo Rat Penat per «El milacre de San Vicent Ferrer». La poeta, que no va contraure matrimoni, té dedicada una escola a Alginet, on va morir el 1949. El compositor Pérez Choví li va dedicar una emotiva peça musical.

Pepita Greus, la del pasdoble

► Pascual Pérez Choví li dedicà un pasdoble memorable que guanyà un premi del Certamen Musical de València

TAFANERIES
Valencianes

Francesc J. Hernández
DEPARTAMENT DE SOCIOLOGIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

■ A qui li dediquen un pasdoble? El músic **Bernardo Adam Ferrero** composà un pasdoble a **Francisco Camps**, la lletra del qual fou encarregada al conseller **Alejandro Font de Mora**. A **Rita Barberá**, **Jesús Muñoz Monterde** li'n composà un quan fou «musa del humor» (1973) i **Pablo Sánchez Torrella** li'n va fer un altre (2009), finançat per la falla de Convent, perquè el seu president, **Jesús Barrachina**, volia obsequiar-la amb «alguna cosa que no fora material» (com si l'excaldessa haguera tingut problemes en acceptar regals materials). El compositor **José León Alapont** feu pasdobles a **Félix Crespo** i **Mayrén Beneyto**, ara imputats. Fins i tot sembla que **Carlos Fabra** tingué un pasdoble compost per la soprano castellanenca **Teresa Barrachina**. En general, però, les persones que donen nom als pasdobles més célebres són pràcticament desconegudes.

«Paquito el Chocolatero» fou dedicat per **Gustavo Pascual Falcó**, compositor de Cocentaina, al seu cunyat **Francisco Pérez Molina**; «Amparito Roca» escrit per **Jaume Teixidor Dalmau** quan dirigia la banda de Carlet, porta el nom d'una amiga de la seua filla de 13 anys, **Amparo Roca Ibáñez**, la filla d'uns comerciants del poble que, temps després, va contraure matrimoni amb **Vicente Alonso**, un exportador de fruita de Guadassuar; «Chimo», compost per **José María Ferrero**, està dedicat a **Joaquín Sanz Aura**, un membre legendari dels Kàbiles dels moros d'Ontinyent; «Pérez Barceló», del mestre d'Aldaia **Bernabé Sanchis Porta**, està dedicat al músic **José Pérez**, que a hores d'ara dóna nom també al Conservatori de Benidorm, etc. Dedicarem aquesta tafaneria a «Pepita Greus».

Àngela Josefina Greus Sáez va nàixer a Alginet. La seua biografia estigué lligada a la del seu cosí germà, **Vicent Greus Roig**. Aquest va nàixer el novembre de 1837, també a Alginet, al si d'una família benestant. La mare morí quan ell tenia dos anys, per la qual cosa es crià amb la seua tia, **Vicenta Greus Carpi**. Vicent

Banda de música del regiment Badajoz 73. LEVANTE-EMV

cursà els estudis de dret a València. Coincidí a la facultat amb **Teodor Llorente Olivares** i **Fèlix Pizcueta**, que poc després esdevindrien el pare de la Renaixença literària valenciana, l'un, i el primer president de Lo Rat Penat, l'altre. Vicent s'integrà en els aplecs literaris que aquests i altres poetes joves, encapçalats per **Vicent Wenceslau Querol**, feien a la «Caseta Blanca», el mas que tenia a Bétera el també poeta **José Aguirre Matiol**. Vicent conclougué els seus estudis amb 23 anys i amb 28 fou elegit diputat provincial pel districte de Carlet i reelegit després. L'activitat política, però, no el satisfesia i decidí exercir d'advocat fiscal a València. Posteriorment aconseguí places a les fiscalies de les audiències de Xàtiva, Albacete, Linares, Jaen i a la magistratura de Granada. En aquest periple, Vicent composava versos, generalment en castellà, com una activitat quasi privada. L'agost de 1876 publicà a «Las Provincias» l'única poesia en valencià que hem conservat, titulada «Als felibres de Provença, Catalunya i Mallorca» (el «Felibratge» fou un moviment literari de recuperació

de l'occità, paral·lel a la nostra Renaixença). Per tal d'aproximar-se a València, permuntà la seua plaça per una a Tarragona, on va romandre 14 anys. Poc després d'arribar a la ciutat catalana, aparegué l'únic poemari que publicà en vida, «Idealisme», dedicat a la memòria de Querol. En els records de Teodor Llorente llegim: «Cuando el poeta entraba en los años de la edad madura y su tía [Vicenta Greus] era ya de edad avanzada, solía pasar largas temporadas con ellos una

niña que apenas contaría entonces dos años y medio». Aquesta nena era Josefina Greus, que, en créixer, acompanyà el seu cosí en el seu periple professional, administrà la seua casa i rebé d'ell, en paraules de Llorente, «una delicadísima inclinación al cultivo de la poesía». L'abril de 1906, Vicent ocupà la plaça de magistrat president de la secció tercera de l'Audiència de Barcelona. Morí el desembre de 1907

Salud Prósper Dorda. LEVANTE-EMV

i les seues restes foren soterrades al panteó familiar a Alginet. Josefina heretà el seus béns i el seu llegat literari. Segons les recerques de **Rafael Roca Ricart**, el maig del 1908, Lo Rat Penat promogué un homenatge a Vicent a Alginet, que inclogué una missa concelebrada pels sacerdots ratpenatistes **J. Sanchis Sivera**, **Salvador Alcover** i **Eduard Genovés**. Hi hagué lectura de poesies, Josefina va fer un parlament i es descobrí una làpida a la casa natal de Vicent, al carrer València, 26.

Josefina Greus publicà poemes solts. El 1909 (any de la coronació literària de Llorente) aparegué «Al poeta Teodor Llorente, en memòria de mon cosí Vicent Greus. Floreta sens nom». El 1910, Josefina guanyà un premi de Lo Rat Penat per «El milacre de San Vicent Ferrer». Un any després publicà un poema amb motiu de la mort de Llorente: «En la teua tomba, mon cor posaria / un pomell de roses, hermós com ningú...». El 1923 inclogué una composició seua a la «Corona oferta per la societat Lo Rat Penat a la Mare de Déu dels Desamparats ab motiu de la seua canònica coronació. 12 de maig de 1923». Aquell mateix any as-

sumí la direcció de la Societat Artística Musical d'Alginet el carletí **Pascual Pérez Choví**, nascut el 1889. Tres anys després, aquesta banda estrenà el pasdoble «Pepita Greus», dedicat «A la inspirada poetisa Dª Àngela Josefina Greus Sáez». La peça, que comença amb un memorable diàleg dels metalls, guanyà el primer premi de la secció segona del Certamen Musical de València. Quan els músics tornaren al poble, tingueren una rebuda multitudinària. El poeta local **Alegre Ortiz** declamà una composició i l'oficial de telègrafs **Fernando Marimón** llegí la composició de Josefina (per què no la va llegir ella?) titulada «El meu poble», a la qual cosa la banda va correspondre interpretant novament el pasdoble.

Es diu que la composició que Pérez Choví dedicà a Josefina fou una mostra d'amor impossible i que la dona havia ingressat en un convent, però no hem pogut contrastar aquestes circumstàncies tan novellesques. De fet, el compositor va contraure matrimoni amb **Dolores Juana Martínez** i tingué tres fills: **Dolores**, **Pascual** i **Maruja**. Tanmateix, la vocació religiosa de Pepita apareix suggerida en algunes composicions, com ara en el poema de 1928 «A mi querida amiga **Salud Prósper Dorda**». Aquesta dona, filla de l'advocat integrista **José Prósper Bermón**, havia estat regina dels Jocs Florals el 1921. Josefina sufragà també un altar dedicat a la Mare de Déu del Rosari a l'església d'Alginet, que fou consagrat per l'arquebisbe **Melo** el 1930. Aquell mateix any, el «seu» pasdoble fou enregistrat a Barcelona per «La voz de su amo», interpretat per la banda del Regiment Badajoz 73, sota la direcció de **Julián Palanca Massia**, que havia estat director de la Primitiva de Llíria.

Pérez Choví adaptà el pasdoble per a rondalla, per a piano i per a piano i acordió. Sabem que temps després treballà en el Banco Popular de los Previsores del Porvenir (posteriorment, Banc Popular), creat el 1926. El 1936, el compositor era un dels 41 oficials primers de l'entitat. Aquell mateix any, Josefina publicà un altre poema «Al poeta Teodor Llorente en el primer centenari de son naixement», localitzat per Roca. Com explica aquest professor de la Universitat de València, Josefina s'afanyà a editar un poemari amb composicions inèdites del seu cosí. Comptà amb la col·laboració de **Teodor Llorente Falcó** i, sobretot, **Vicent Calvo Acacio**. La Guerra Civil impedí que el volum apareguera al centenari del naixement del poeta. Fou publicat el 1942, amb el títol «Horas de reposo». Josefina publicà també en l'«Almanaque» d'aquell any el poema «Mare dels Desamparats», on repassà la devoció a la Mare de Déu a les etapes de la seua vida: «I ara que'l front abatut / perduda la juventut, / cap a la terra s'inclina, / sol en sa esencia divina / encontre pau i quietut». Josefina no va contraure matrimoni. Morí a Alginet, el 27 d'octubre de 1949. Pérez Choví el desembre del 1953, també al poble riberenc. Ella té dedicada una escola al poble i un pasdoble immortal.

CASA DE VICENT GREUS
Al carrer València d'Alginet
► Al costar, Làpida dedicada per Lo Rat Penat a Vicent Greus (1908).